

Gráinne agus a Gúna Ildaite

Foireann

Scéalaí

Gráinne

Daidí

Deartháireacha x11

Daoine ag an chóisir

Damhsóirí

Rí

Báicéir

Seirbhísigh

Mac an Rí

Radharc 1

Ceol.

Scéalai: Bíonn brionglóid againn uile go minic...bíonn an t-ádh ar dhaoine éagsúla agus bíonn mí-ádh ar dhaoine eile ach má bhíonn brionglóid agat, má bhíonn dúil agat ann, má chreideann tú é...

Míneoidh mé seo daoibh ar dhóigh níos fearr...

Céadta bliain ó shin, bhí fear darbh ainm Jimí ina chónaí i nGaoth Dobhair agus ba fhear teaghlaigh é Jimí. D'oibrigh sé lena mhic leis na caoirigh sna páirceanna. Bhí mac déag ag Jimí:

Rónán, Seosamh, Liam, Niall, Jimí óg, Peadar, Dan, Cathal, Gearóid, Brian, Oisín agus bhí iníon amháin aige, a pháiste is fearr, Gráinne.

Fuaim: Jimí agus a pháistí.

Jimí: Bhí mé i ngrá le máthair Ghráinne agus ní raibh mé i ngrá le duine ar bith eile de na mná a tháinig chugam ina diaidh. Nuair a fheicim Gráinne, bím i gcónaí ag smaoineamh faoina mamaí. Tá na buanna céanna ag Gráinne is a bhí ag a mamaí...

Gráinne ar an fhidil.

Scéalai: Nuair a bhí Gráinne óg, thug Jimí gach rud a bhí aige di agus mhothaigh a mhic eile míshásta. Bhí éad an domhain orthu.

Deartháireacha: Níl muid sásta, ní maith linn Gráinne!

Deartháir 1: Ní bhíonn uirthi dul amach ag obair...

Deartháir 2: Ní bhíonn uirthi bia a thabhairt do na hainmhithe...

Deartháir 3: Ní bhíonn uirthi na soithí a ní fiú mar gheall ar a lámha ceolmhara gaelacha... (*é ag cur i gcéill go bhfuil sé ag seinm ar an fhidil.*)

Deartháir 4: Ní bhíonn uirthí siúl chuig na cnoic gach lá mar gheall ar a cosa luachmhara gaelacha... (*é ag cur i gcéill go bhfuil sé ag damhsa.*)

Scéalaí: Ní raibh Jimí ábalta an fhadhb a fheiceáil. Bhí dúil ollmhór aige i nGráinne i gcónaí, a Gráinne speisialta! Bhí sé ag iarraidh í a thaispeáint don domhan ar fad agus mar sin de, cheannaigh sé gúna ildaite di...

Ceol gaelach.

Gráinne: Tá an gúna seo go haláinn, tá cuid mhór dathanna air. Ní fhaca mé rud ar bith chomh suaithinseach leis seo riamh. Go raibh míle maith agat a dhaidí!

Scéalaí: Bhí neart dathanna ann.... Bhí dearg, gorm, buí, glas agus oráiste ann!

Gráinne ag damhsa: ríl.

Scéalaí: Chuir an gúna seo isteach go mór ar na Deartháireacha.

Deartháir 5: Faigheann Gráinne gach rud agus ní dhéanann sí faic.

Deartháir 6: Agus cad faoi na brionglóidí seo a mbíonn sí ag insint dúinn fúthu i gcónaí? Cad é an scéal leo sin?

Gráinne: Bhí brionglóid agam gur léirigh an t-ARBHAR a bhí sna páirceanna go raibh mé speisialta agus mé difriúil ó gach duine eile...

Deartháir 1: Níl muid ag iarraidh seo a chluinstin!

Deartháir 2: Beidh orainn deireadh a chur leis na brionglóidí seo!

Deartháir 3: Beidh orainn deireadh a chur léi!

Gráinne: (*Le grúpa eile*) Bhí brionglóid agam go bhfaca mé aon réalta dhéag agus go raibh an ghrian, an ghealach agus an spéir ag déanamh miongháire liomsa!

Deartháir 4: Ní thuigimid do bhrionglóidí, tá siad bómánta. Ní bhíonn fíorbhrionglóidí agat...bhal, tá súil againn nach mbíonn...

Deartháir 5: Cad é a dhéanfaimid má tá an ceart aici? (*aghaidh bhuartha*)

Iad uilig le chéile: Caithfidh Gráinne imeacht! Caithfidh Gráinne imeacht!

Radharc 2

Scéalai: Shuigh na deartháireacha uilig le chéile i ndiaidh dóibh bheith ag obair sna páirceanna ar lá breá samhraidh.

Deartháir 8: Caithfimid rud éigin a dhéanamh faoi Ghráinne.

Deartháir 7: Tá plean agam! (*é ag cogar leis na Deartháireacha eile – ceol de chineál éigin sa chúlra le cur leis an rud*)

Deartháir 9: Déanfaimid anocht é ag an chéilí atá eagraithe sa halla dá breithlá.

Gáire.

Ceol – feadóga stáin

Damhsa

Radharc 3

Scéalai: Bhí céilí mór eagraithe don oíche sin i halla an pharóiste. Bhí Rí le bheith i láthair ó Bhaile Átha Cliath. Bhí sé ann ar mhaithe le sclábhaí úr a aimsiú.

Gach duine ag an chéilí – damhsa agus ceol ag dul ar aghaidh.

Tagann Gráinne isteach agus bíonn sí ag siúl thart lena gúna uirthi. Imíonn na Deartháireacha leis an Rí agus iad uilig ag gáire, Gráinne ag an chéilí ag damhsa léi. Nuair a stopann an ceol, tagann na Deartháireacha agus an Rí ar ais.

Deartháir 7: A Ghráinne gabh agus faigh do chulaith tá an rí ag iarraidh labhairt leat. Tá sé ag iarraidh ort taispeántas damhsa agus ceoil a dhéanamh dá chuirteoirí speisialta atá ag teacht ar cuirt chuig a chaisleán i mBaile Átha Cliath. Is deis iontach é seo duit a Ghráinne. Bhí tú i gcónaí ag iarraidh bheith i Riverdance!

Deartháir 9: Shocraigh muidinne seo duit mar shíl muid gur deis iontach a bheas ann duit, nach bhfuil muid iontach maith duit!

Gráinne: Ó a Dhia! Go raibh míle maith agaibh tá mé iontach tógtha, rachaidh mé díreach anois, orú beidh orm slán a fhágáil le daid.

Deartháir 10: Ach ná bí buartha faoi sin míneoimidne dó cá ndeachaigh tú.

Ceol brónach

Deartháireacha: A Athair, tá drochscéal againn duit...tá brón orainn! Bhí dháréag pháiste agat ach anois tá aon mhac déag agat...tá Gráinne imithe! Ná bí ag caoineadh, ná bí brónach, dúirt sí linn gur thit sí i ngrá ag an chéilí anocht agus d'imigh sí ar nós na gaoithe le fear ó Bhaile Átha Cliath! Ba chuma léi fúinn uilig! Ná bí buartha a dhaidí, tabharfaimidne aire duit.

Ceol.

Radharc 4

I mBaile Átha Cliath.

Rí: Níl fadhbanna ar bith agam sa domhan, níl buaireamh ar bith orm. Is fear saibhir mé agus cheannaigh mé sclábhaí nua...tá sí iontach maith agus mar sin de, tá sí i mbun an tí seo anois mar cheannaire...

Scéalaí: Ach tá fadhb ann i dteach an Rí mar bhí dúil ag mac an Rí i nGráinne.

Ceol gasta – cúpla soicind.

Rí: Oooooooo Gráinne...tá tusa iontach gálanta! (*Gáire agus miongháire.*)

Ceol gasta – cúpla soicind.

Scéalaí: Ba bhean dheas í Gráinne áfach, agus ní dúirt sí rud ar bith leis...ach ní raibh Gráinne sásta agus scairt sí...

Gráinne: Stad sin! Níor mhaith liom a bheith i dtrioblóid...Stop, le do thoil!

Scéalaí: Chuala an Rí callán ag teacht ón seomra agus rith sé isteach go bhfaca sé Gráinne agus a mhac ...

Briseann an Rí isteach sa seomra agus scairteann sé amach.

Ceol scanrúil.

Rí: (*Fearg air*) Cad é atá ag tarlú anseo? A Ghráinne? Cad é atá ag tarlú anseo? Inis dom anois!

Freagra ar bith.

Maith go leor a Ghráinne, ní thig leat fanacht anseo....caithfidh tú dul go príosún! Níl muinín ar bith agam asat...Príosún! Príosún!

Tagann gardaí agus scaifte (mná) isteach agus tógann siad Gráinne go príosún.

Scéalaí: Gráinne bhocht, Gráinne bhocht! Ní dhearna sí rud ar bith agus tá sí ag dul go príosún, Gráinne bhocht!

Ceol: Druid gach doras romham.

Radharc 5

Gráinne: (Ag caoineadh.) Ó a Dhia, cad é atá mé ag dul a dhéanamh? Tá mé i bpríosún agus ní dhearna mé rud ar bith mícheart...cuidigh liom...duine éigin...cuidigh liom!

Scéalaí: Bhí díomá ar Ghráinne, bhí sí faoi ghruaim...bhí sí ag caoineadh agus bhí sí míshásta. Bhí sí ag smaoineamh faoi na hamanna maithe a bhí aici lena daidí agus í ag amharc ar a deartháireacha ag obair leo sna páirceanna.

Cluineann an lucht féachána glór Athair Ghráinne.

Glór Athair Ghráinne: A Ghráinne, a Ghráinne...Beidh tú i gceart, beidh tú go maith...ní bheidh tú ag fanacht thíos tíre i bhfad, ná bí buartha!

*Briseann **Báicéir** agus **Seirbhíseach** isteach go ceall Ghráinne agus scairteann siad ar Ghráinne):*

Tar linn a Ghráinne....thig leat é a dhéanamh!

Tar linn a Ghráinne...tar linn a Ghráinne!

Scéalaí: Ba sheirbhísigh iad an Báicéir agus an Seirbhíseach agus bhí a fhios acu nach ndearna Gráinne rud ar bith mícheart...

Téann an triúr fear amach as an cheall le chéile.

Gráinne: Rachaidh mé go dtí an Rí agus míneoidh mé dó an scéal ceart....níl mé ciontach, ní dhearna muidne rud ar bith! Beidh muid saor...an bhfuil sibh liom?

B&B: Táimid!

Ritheann siad ón ardán ag caint, ag gáire agus ag scairteadh.

Radharc 6

Ceol: Sa chaisleán.

Scéalaí: B'fhear cumasach é an Rí, agus ní raibh sé ró-chairdiúil ach an oiread. Bhí sé i mbun na tíre agus bhí neart airgid aige. Ní raibh sé cosúil le Gráinne ar dhóigh ar bith.

Rí: Cloisim scéal faoi bhean atá i mo phríosun agus deirtear nach ndearna sí rud ar bith mícheart, an bhfuil sin fíor? An bhfuil sin fíor a dhaoine?

(Freagra ar bith)

Tusa...a bháicéir...an bhfuil sin fíor?

Báicéir: *(Neirbhíseach.)* Éh, um, ó tá sé fíor a Rí. Chuala mé an scéal agus chonaic mé an bhean, tá sé fíor, um, sílim!

Rí: Gabh agus faigh an bhean seo! Faigh anois í domsa!

Tagann Gráinne isteach.

Rí: An tusa an bhean a bhí i mo phríosún?

Gráinne: Is mé.

Rí: Agus an ndearna tú rud ar bith mícheart?

Gráinne: Ní dhearna, níl mé ciontach, le do thoil, ba mhaith liom a bheith saor, ba mhaith liom mo dhaidí a fheiceáil, le do thoil a Rí, le do thoil! Chonaic mé an spéir, an ghrian agus an ghealach ag tabhairt miongháire orm, bhí mé sna páirceanna, chonaic mé iad uile. Thig leo cuidiú a thabhairt dúinn sa domhan seo, thig leo!

Rí: Is duine cliste thú a Ghráinne. Gardaí, scaoiligí na slabhraí atá ar Ghráinne. Faigh éadaí úra di, is bean chliste í! Faigh gúna óir di! Anois!

Daoine ag fáil rudaí éagsúla agus ag gléasadh Gráinne.

Is duine tábhachtach thú anois Gráinne. Is duine speisialta thú!

Cailíní: Ó a Ghráinne, tá tú galánta!

Buachaillí: Gráinne Galánta!

Radharc 7

Scéalaí: Bhí Gráinne iontach sásta lena saol nua...ach an raibh sí ag iarraidh fanacht anseo gan daidí s'aici agus a seansaol? Bhí sí i mbun cúrsaí airgeadais in Éirinn – post iontach a bhí ann.

Tagann na Deartháireacha isteach. Tá siad ag iarraidh airgead a fháil nó bia, tá siad go fóill bocht.

Ceol brónach.

Deartháireacha: *(Nuair a fheiceann siad Gráinne.)* A Bhanphrionsa, cuidigh linn, cuidigh linn le do thoil!

Scéalaí: Níor thug siad faoi deara gur Gráinne a bhí ann agus shíl Gráinne go raibh seo iontach greannmhar.

Gráinne: Seo mé a Dhearthaireacha, Gráinne atá ann, níl mé marbh!

Titeann na Deartháireacha ar an talamh le díchreideamh.

Deartháireacha: Ó a Ghráinne, is breá linn thú, chonaigh muid thú, tá muid iontach sasta tú a fheiceáil arís! Ó a Ghráinne! *(ag miongháire)*

Gráinne: Níl sibh. Thug sibh don Rí sin mé agus rinne sibh dearmad díomsa ach is clann muid, seo bia, glacaigí é! Is duine cliste cairdiúil mé agus ní thig liom dearmad a dhéanamh ar mo chlann, is cuma cad é a dhéanann siad.

Glacann duine na de Deartháireacha cupán óir Ghráinne agus ritheann siad uilig as radharc i ndiaidh dóibh barróg a thabhairt do Ghráinne.

Ceol amhrasach.

Aithníonn Gráinne go bhfuil a cupán óir ar iarraidh.

Gráinne: Stadaigí! Stadaigí!

Stopann siad agus cuardaíonn Gráinne malaí s'acu, faigheann sí an cupán i mála Bhriain.

Brian: Tá brón orm a Ghráinne, is breá liom thú! Is duine maith thú, tá tú i bhfad níos fearr ná mar atá mise! Tar abhaile linn le do thoil. Beidh daidí iontach sásta tú a fheiceáil arís.

Gráinne: Ba mhaith liom m'athair a fheiceáil! Anois!

Téann Gráinne chun 'na bhaile.

Ceol bríomhar: Déanfaidh Brionglóid ar bith.